

Søren Stafen er født 11. sept. 1845 i Fønnebæk.

Død på De Gamles Hjem i Ikast 15. sept. 1939

Gift 2. gang med Maren Nielsen 1847 i Haderup

Jeg er Søren Christensen Stafens oldebarn, Jens Ove Stensberg, søn af Søren's barnebarn Sørine Stensberg født i Lille Nørrelund 1913, gift med min far i Bjødstrup Frede Steensberg 1904

Min far Landmand Frede Stensberg, fortalte mig ofte om Søren Stafen, som han altid blev kaldt. Fredes måde at fortælle om Søren, siger mig at Søren var en meget rar mand. Søren kom kørende i en lille vogn, som han havde sat sammen af flere vogne. Den havde ikke lige store hjul, ikke nok med det, de var usymmetriske. Han havde en lille islænder hest, som Frede passede under besøget af hans barnebarn Sørine Stensberg i Bjødstrup. Hjemme i Ikast boede han i et hvidkalket, hus der lå tæt på fortovet i Kirkegade. Bag huset havde hesten stald og der var plads til foder og nogle høns. Huset var langt og lavt med bølgeblik tag, men jeg kender ikke husnummeret og huset er væk. Min mor viste mig flere gange huset hvor Bedstefar Søren boede. Jeg har eftersøgt tre typer luftfoto og mener huset er Nr. 71. Der er to lignende huse Nr.67 og 55, men oldefars placering passer med det sted hvor Egeparken udmunder i Kirkegade. Når Søren kørte hjem var vognen fyldt op med roer og hakkelse til hesten. Der var også tradition for at Sørine

lagde en pakke med smør og ost på sædet. Min mor er kaldt op efter Søren, hun var planlagt til at være en dreng, men Søren kan ændres til Sørine. Det var derfor altid rosende ord til Frede for bedriften, som han beundrede den store avl på. Fredes jord var stiv lerjord og Søren havde aldrig set andet en sand i hans tid som landmand.

Søren havde haft et meget arbejdsomt liv og arbejdet fra han kunne bære en spand. Museums forstander H.P. Hansen fortæller om Søren Stafen i en bog. Jeg vil derfor holde mig til hvad jeg har hørt Frede og andre fortælle om den gamle hedebonde, som købte 550 tdl. la. ude på Københavner heden. Du skal køre ad Brandevej fra Ikast og over Fjederholdt Å, derefter til venstre ad Sønderlandsvej. Lige efter Møllestedvej starter Søren Stafens gamle jord. På venstre side ligger Vester Isen Gamle skole. Den jord solgte Søren fra til Skolen. Den næste ejendom er nr. 16, som Søren byggede, som den tredje af de tre gårde han byggede. På den ejendom blev Sørens datter Else Marie kone og hun og manden Peter Mikkelsen solgte den til deres yngste datter Jenny Mortensen 1917. Sønderlandsvej 16 var således i familien i tre generationer. Jeg prøver nu at forklare hvor meget land 550 tdl., det er. Det er fra Møllestedvej/fjederholdt Å i nordvest hjørnet, du følger åen til et stykke efter Sønderlandsvej 15, som var Sørens første gård. Det var markens nordøst hjørne. Marken var ca. 2 km bred og gik så nogle km. Sydpå. I Bjødstrup havde vi en proprietærgård på 100 tdl., som nabo og den var kun en femtedel så stor, som Sørens mark. Han byggede endnu en gård Sønderlandsvej 11, hvor min mor blev født.

Det lød ikke så svært? I praksis var det rigtig svært. Der var ingen læ på sådan en stor hede og hus måtte han og konen selv bygge. Dengang var der ikke træer i Midtjylland, man kunne virkelig se så langt øjet rækker. På min tid i Bjødstrup kunne vi se skorstenen på Martinsens farverier i Brande 30 km væk. Så jeg tror Søren kunne se kirken i Ikast. Hans første kone hed Else Lauridsen 1847. Hun døde kort efter det 2. barn var født. Søren var ved at give op, men venner fortalte ham at der gik en skikkelig ugift pige i Haderup, Maren Nielsen 1847. Søren og Maren blev mine oldeforældre. Dem har jeg altid været stolte af. På sørens fødselsdag i 2012 tog jeg min familie med på tur til Københavner Heden for at se hvor vi kom fra. Søren blev gift med Maren og det var stadig hårdt at få føden på den sandjord. En dag gik han til Jens Lyngholm i Hesselbjerg (lægsgårdvej 6) og beklagede sig over strabadserne. Jens var en god mand og han gav Søren to stude, så Søren kunne hente mergel i Toftlund. Uden mergel, som er kalkholdig ler, kan der ikke gro noget i sand. Jeg har set et foto taget af H.P. Hansen af en hedebonde med kone og stud for ploven. Jeg er sikker på at Søren og Maren har gjort det samme. Dengang arbejdede man hele tiden når det var lyst. Havde de haft en IPad, ville der ikke havde været tid til gnideri hele sommeren. Prøv at se på foto af gamle folk født omkring 1850. De ville ikke fotograferes med ledige hænder, det ville være skammeligt at stå der og glo. Kvinder på vores egn havde altid uld binding i hænderne og en forklæde med lomme til uldgarnet. Mænd havde en rive eller min. en lang pibe at holde ved. Jeg håber jeg har givet dig appetit på at gå på arkivet eller biblioteket og låne bøger om Hedebonden, som vi næsten alle sammen har forfædre blandet i vores gener. Min fætter Bendt Mortensen 1940 er født på Københavner heden, har skrevet en læseværdigt roman bog på 380 sider. Bogen begynder med vores tip tip oldemor på heden og Søren Stafen er naturligvis også med som "skuespiller". Bogen slutter med min generation.

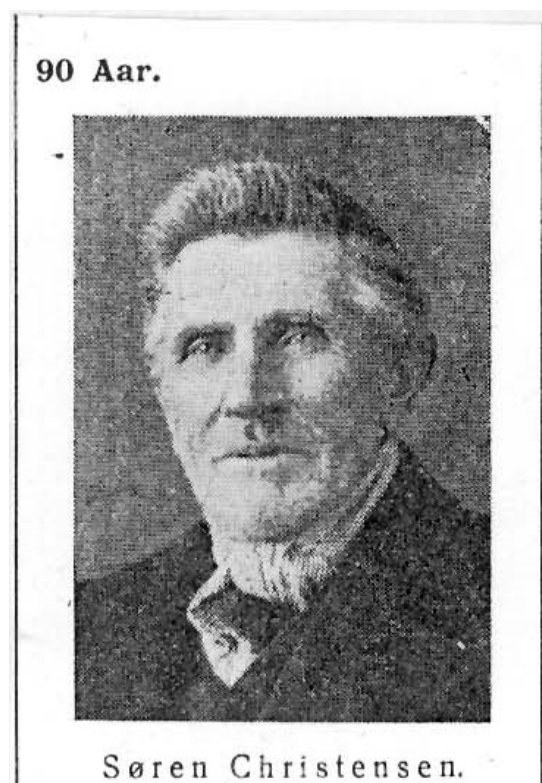
I avisomtale af Søren beskrives han som en meget venlig mand og en siger "Han kan ikke havde haft uvenner". Ikast Avis skriver om ham som nu er over 90 år. Han er meget åndsfrisk og mange tror Søren er omkring 70. Hans gode sind, er jo helt i tråd med den megen hjælp han får for at komme i gang. Folk låner ham både sædekorn og stude. Det gør man ikke til en der ikke har til hensigt at betale tilbage. Avisen

skriver også at Søren er velkendt på hele egnen, så han må have været både rar og meget udadvendt person. Han gik i skole i Tulstrup og fik der tæsk af læren, men det har ikke sat spor i form af aggressivitet. Det var så voldsomt at sognefogeden var ved at afskedige læren. Man kunne godt være gode ved hinanden på denne tid også om man var fattig og helt uden midler som Søren. Søren blev også kaldt Søren Uhre, fordi forfædre kom fra Uhre syd for Ikast.

Da H.P. Hansen kørte ud ad Kirkegade i 1935 for at lave et interview med Søren Christensen Stafen til hans 90-års fødselsdag, ville han spørge om vej ved en mand, der stod ved vejen og var ved at lægge seletøj på hesten. Hansen ville vide om manden vidste hvor der boede en meget gammel mand her i gaden, som de kaldte Søren Stafen. Det viste sig at den ungt udseende mand, han talte med var Søren Stafen.

Søren solgte jord fra og havde så penge til byggeri af en ny gård og når den var færdig blev den gamle solgt. Når man har 550 tdl. Så er der jo også noget at gøre godt med til salg. Jeg har ikke fundet ud af hvorfra han som ung mand havde 550 Rigsdaler, men jeg har set han har arbejdet på flere gårde i sognet. Han har været flittig fra starten og sparet op til det store jordkøb.

Søren kom på De Gamles hjem og døde som 94-årig, 13 år efter at Maren var død. De ligger begravet lige vest for Ikast Kirke, hvor Søren var døbt, konfirmeret, gift med den 2. kone og begravet 2 koner, en datter og en søn er også begravet der. Man gemte ikke engang hans gravsten, da stykket blev tilplantet, som et minde for en af sognets store hede pionere. Hans datter Else Marie Mikkelsen 1881 og svigersønnen Ulrik Peter Severin Mikkelsen 1878, ligger begravet ca. 10 m. nordligere, også ca. 6 m fra diget ud mod Kirkegade.

Det var om Søren Stafen min oldefar, som også fik en sten i Kongenshus også med Maren på.

Lille Nørlund – Ikast sogn - 1871
Søren Christensen Stafens 1. gård – matrikelnr.: 6c.a – 50 Tdr. land.

Danmark før og nu

Et gammelt kort over Lille Nørlund. Det blå område er Åen som løber øst-vest og ca. 200 m nord for Vester Isen gl. skole. Gården er markeret med en rød cirkel.

Det til venstre på kortet, er Københavner heden, som oldefar Søren Christensen Stafen købte 550 tdl. omkring 1860. Det kom til at hede københavner Heden, fordi oldefar sidst i arbejdslivet solgte et stort stykke til en Københavner. Det blev senere solgt til Carlsberg bryggeriet, som avlede korn til øl på jorden.

Næste side viser Ikast mod nord og Isenvad mod sydvest. "A" viser hvor søren er født. "B" er Vester Isen skole, som mor og hendes søskende har gået i. "3" er Søren's sidste byggede går og den var i familien til 1950. Jeg tror "1" er sat forkert. Gården ligger lige nord for Vesterlandevej på samme side som "3".

1 i cirkel, er Søren's første gård: Gravlunds senere ejendom - ligger nærmest mod Isenvad.

2 i cirkel, er hans 2. gård: Laurits Pedersens (klink), der hvor Else Marie (bedstemor) er født. og hvor hun og Peter boede inden de overtog Søren's 3. ejendom.

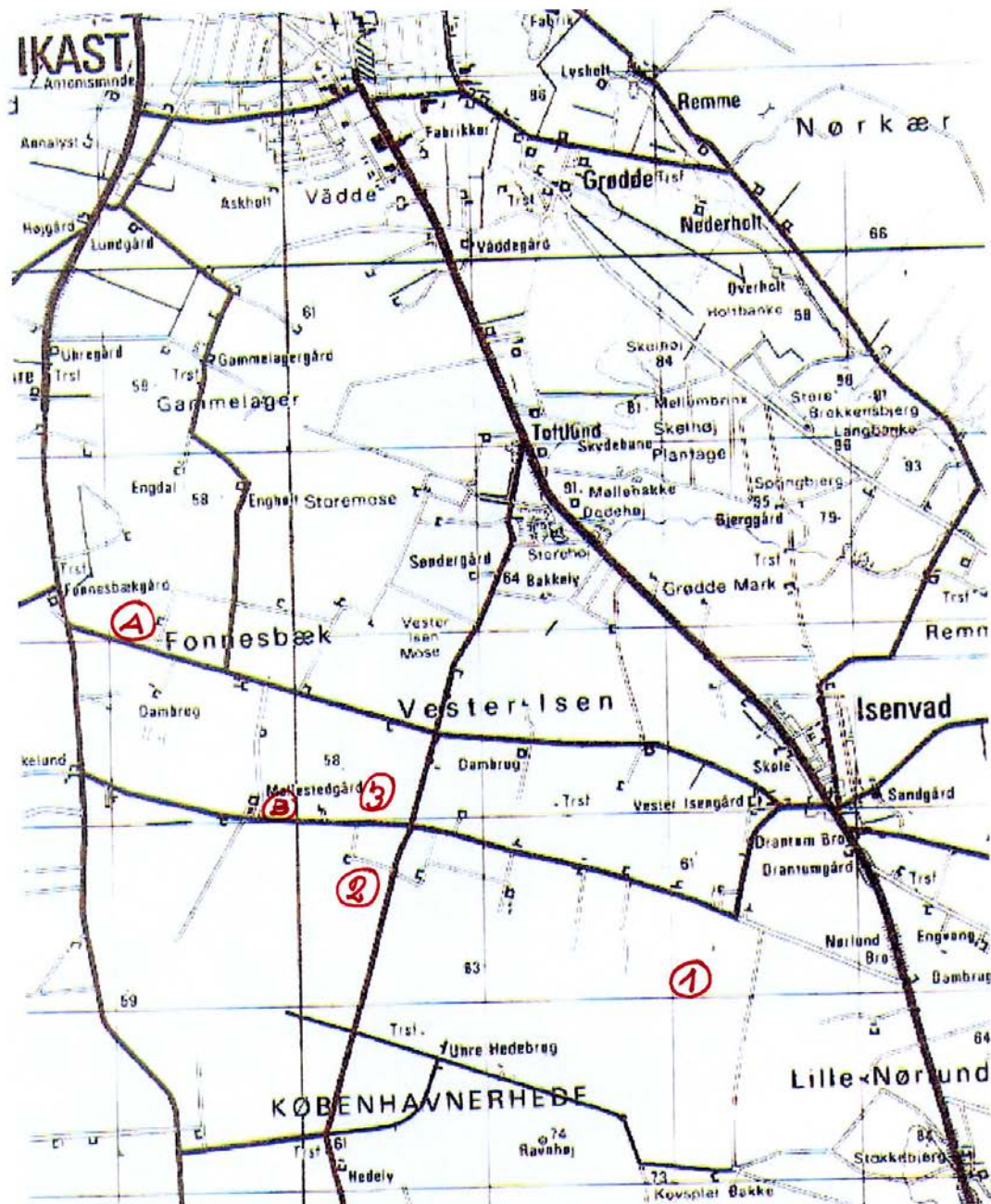
3 i cirkel, er Søren's sidste og tredje ejendom, Sønderlandsvej 16. (altså mit hjem.)

Gården Mørups, er ikke en af Søren's ejendomme. Det var en Peter Mikkelsen købte og hvor bl.a. din mor er født. Den har jord ned til åen Ser i Ikastbogen følgende:

Din mor og min mor bl. a. er født i gården "Granly" Matrikel nr. L.N 3 a, 6m, bh, bn, - 9,8 ha

1917 købt af Peter Mikkelsen - solgt 1923. hvor han overtog Sønderlandsvej 16. Inden da, havde han matrikel: L.N. 6c, bø, cb. (Laurits Pedersens (Klink) Fra 1911 - efter hans giftemål med Else Marie.

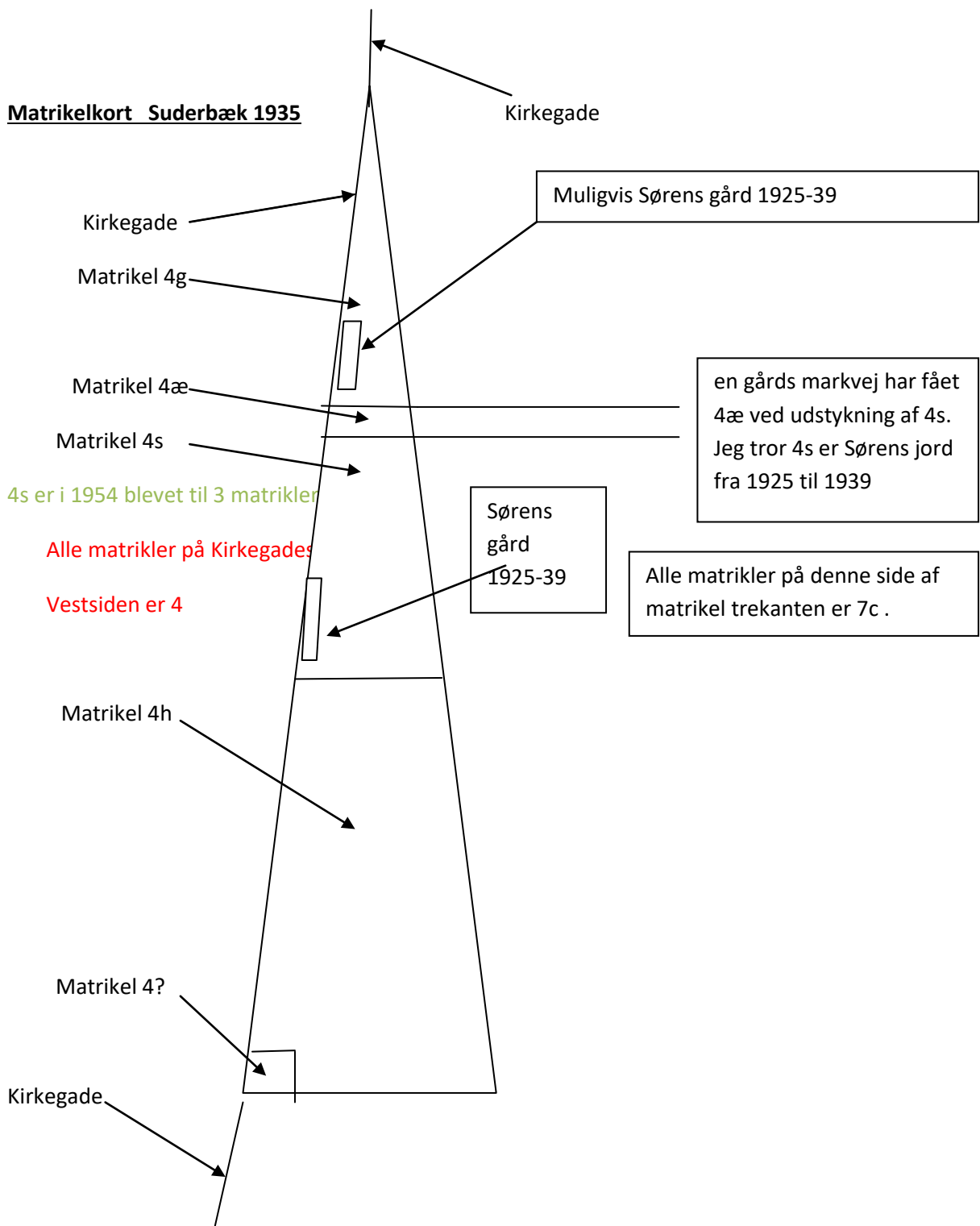
Det er forkert, hvad jeg før skrev, at Else Marie var født i Laurits Pedersens (klink) ejendom. Hun er født i Søren's første ejendom (1. cirkel) - M.v.h. Fætter Bendt

1. Sørens 1. hedegård
2. Sørens 2. hedegård
3. Sørens 3. hedegård

- A. Kirstine Stafens hus.
- B. Vesterisen skole.

Søren Christensen Stafen`s hus i Kirkegade Ikast 1925-1939

Ovenstående er min kalke fra KMS 1935 over matrikler Suderbæk. Det ser ud til at Kirkegade har fået en ny retning og går ind over matriklerne 4 , hvor ved der bliver en "rest kile" af matrikler der får 4g og 4h

Se luftfoto af ejendommen 4g og 4s. næste side. Efter hvad jeg husker, er det den mindre ejendom og sydligste 4s, der var Søren Christensen Stafen's ejendom

Foto af Kirkegade 69 fra omkring 1954. Man ser den passer med den skitse jeg har lavet ovenstående af matriklen 4g. Grunden er kileformet.

Det lille hvide hus i
vejkanten mener jeg var
Søren's hus. Den ligger hvor
nu gaden Egeparken
udmunder i kirkegade. De 2
huse til venstre er bygget
efter Søren's død, men de
ligger på matrikel 4s. Man
ser vejen føre ned til en
gård til venstre i billedet.
Gården ses på
nedenstående billede. Den
lignende, men lidt større hus
skimtes til venstre. Begge
de to hvide huse er fjernet
efter 1962. Jeg har set i
Tingbøger uden at finde
Søren Christensen under
Suderbæk omkring 1925.

Foto af det lille hvide hus på
Kirkegade 71 fra omkring
1954.

Der tror jeg
Museumsforstander H.P.
Hansen mødte Søren Stafen
på hans 90 års fødselsdag
for et interview. Søren
lignede dengang en mand
sidst i halvfjerdsene. Søren
døde 93 år gammel, kort
efter at være faldet på isen i
Bredgade i Ikast. Han kone
Maren var død nogle på før.

Fotoet af Søren's hest og lille Gudrun er taget i 1934 af morbror Valdemar da han var 20 år. Gudrun var da 5 år (født 1929).

I tingbogen noteres en Søren Christensen for ejendoms køb Suderbæk 4h i 1911, notaren ville 50 år tidligere havde skrevet Søren Christensen (Stafen), hvis det var oldefar søren. Vi er flere som har søgt i Tingbogen efter ejendoms køb og ejendomssalg i kirkegade, men finder ikke Søren's køb og salg

Jeg er ikke sikker på salget af hede i 1911. Men kunne forestille mig, at han på dette tidspunkt havde solgt noget af det, for at få penge til at bygge sidste og tredje ejendom, som var færdig i 1915.

Så vidt jeg ved, ejede bedstefar Peter nogle tønner land af heden, hvor de begge solgte det sidste til københavnerkonsortiet i 1925. Det var jo der, Søren solgte ejendommen til Else Marie og Peter. Du får sikkert ingen tilbagemelding fra Ikast kommune. Prøv i stedet at skrive til lokalarkivet på Ikast bibliotek. De må måske ligge inde med matriklerne i kommunen, vil jeg tro.

Ja, jeg undrer mig over, ikke at kunne finde oldefar Søren i Tingbogen. Jeg ved ikke, hvor mange gange efterhånden, jeg har ledt uden resultat. Nu er det jo også lidt usikkert med de Tingbøger. Efter hvad jeg kan mene, er alt måske ikke endnu tastet ind fra Statens arkiver.

Søren boede kun få måneder på De gamles Hjem i Ikast inden han døde. Forinden havde han boet et halvt års tid oppe hos Helga i Julianehede. Men da han blev rigtig dårlig, kom han tilbage til Ikast. Jeg har det fra nu afdøde moster Gudrun, der kendte ham godt - og også fik lov til at ride på hans hest, mens han boede i Kirkegade. Hun var omkring 5 år den gang. Se vedlagte billede.

I samme forbindelse kunne det også være interessant at se et skøde vedr. Sønderlandsvej 16 - ved overdragelsen fra Søren til Peter Mikkelsen i 1925 - og måske endda fra Peter til Jens (mine forældre) i september/oktober 1940. + de mange andre overdragelser med Søren's første ejendomme.

Søren var i banken og da han kom ud faldt han på det isglatte fortov. Det gav ham et knæk og han døde ikke længe efter.

Synes lige jeg ville viderebringe dig en god historie, Gudrun fortalte mig for få år siden:

" Da hun var barn - fra ca. 6 år til omkring 15/18 år, tog Valdemar og Jens sig meget af hende. Valdemar skulle på dette tidspunkt være karl på forskellige gårde i Ikast-Gjellerup-området - og havde anskaffet sig en gammel motorcykel BSA, hvor Gudrun fik lov til at sidde bagpå, når han gav en tur, som hun var helt vild med.

Senere, hvor Jens var blevet omkring 17/18 år, slog Valdemar og han sig sammen, hvor Valdemar havde købt en gammel lastvogn. Den kørte de kul med fra Søby under hele krigen og til begyndelsen af halvtresserne. Gudrun var i den forbindelse, under besættelsen, mange gange med drengene på turene til brunkulslejrene efter kul og til Herning by. En overgang boede hun endda også en kort tid i et af skurene sammen med drengene i Søby. Det skulle bedstemor Else Marie vist ikke have været så glad for.

Jens anskaffede sig også en motorcykel i slutningen af fyrrerne, hvor Gudrun var med ham på mange ture rundt i landet."

Kærlig hilsen fætter Bendt